

” **Vi må ha en kostnadsbase som er 350 millioner kroner lavere enn i dag. Arbeidet med dette starter nå.**

Olav Sandnes, sjefsredaktør og direktør i TV 2, om nedbemanningsprosessen kanalen er inne i. (Medier24)

” **Folk kan spare tusenvis av kroner hvis de bare gidder.**

Magne Gundersen, forbrukerøkonom og «Luksusfellen»-profil, mener det ofte står på viljen om folk har penger til overs eller ikke.

i nye Noreg

kristendom eller islam sine verdier. Den enkelte kan tru på det han eller ho vil, men det kan ikke dominere samfunnets fellesskap.

Difor er det også nausdynt å reformere støtta til trussamfunn i Noreg. Det bør vere langt klårare krav til oppfølging av lover og verdier for å få statsstøtte. Dette må sjølvsagt gjelde alle trussamfunn på likeverdig vis.

4) Religion er inga privatsak, om lover vert brotne eller menneske undertrykt

Enkelte ser ut til å oppfatte kritikk mot religionar, særleg minoritetsreligionar som islam, som kritikk mot minoritetar. Det er feil, og uttrykk for ei nedlatande haldning. Først når det er like naturleg å kritisere islam som det er å kritisere kristendomen, er islam ein naturleg del av det norske demokratiet.

Religionar er ikkje skjøre plantar, det er maktsystem. Ved å akseptere dei som representantar for grupper, og dempe kritikk, endar ein ofte opp med å støtte dei konservative leiarane i ein intern maktkamp, i staden for å støtte dei unge og nytenkande som sjølv vil gjere opprør mot konservative leiarar.

Dette gjeld ikkje berre lover og reglar, men også normer og verdier. Det er ikkje akseptabelt om trussamfunn, sosiale miljø eller foreldre utøver undertrykking eller sosial kontroll mot nokon si vilje, heller ikkje om det er religiøst grunngeve.

Eit liberalt samfunn skal vere

tolerant, men toleransen må stoppe ved det intolerante.

5) Det står ikkje mellom kristendomen og islam. Det står mellom eit sekulært eller eit religiøst samfunn.

Ideen om Noreg som eit kristent land som er truga av islam er farleg. Den bygger konflikt og hat mellom menneske. Ein tolerant sekularisme, med likebehandling og stort rom for den enkeltes tru, kan binde oss saman og gje eit felles verdigrunnlag.

Norske politikarar frå alle parti kritiserer islamske leiarar som blandar religion med politikk. Då må vi unngå å politisere religion sjølv. Sylvi Listhaug ber symbolsk på eit kors i ei rekke offentlege samanhengar. Enkelte KrF-politikarar stiller opp til bøn i politiske samanhengar.

Vi vil legge felles universelle verdier til grunn, og ikkje krevje meir av ein innvandrar enn ein som er fødd i Noreg – ikkje meir av ein muslim, enn ein kristen. Men det er nausdynt å krevje noko av alle i eit fellesskap.

Vi står overfor ei varig endring i det norske samfunnet. Noreg blir meir mangfaldig, men skal samstundes ta vare på verdier og velferd. Det kan vi klare, dersom vi styrkar verdifellesskapa og sørgjer for at statens institusjonar er livssynsøytrale.

Det er eit politisk prosjekt som vil møte motstand i ulike typar konservative miljø, men det er uhyre viktig i tiåra vi går inn i.

UFORBEREDT: – Statsministerkandidatene Støre og Solberg stiller feil spørsmål, og får dermed feil svar. Det vil utsette Norges omstilling, skriver kronikkforfatterne. Foto: HELGE MIKALSEN

Feil spørsmål gir feil svar

Vi håper at statsministerkandidatene Erna og Jonas går forlengs inn i valgkampen, og ikke snur ryggen til og bare ser den økonomien som i økende grad er historie i Norge.

I den gryende valgkampen er arbeid et av de store temaene. Det er i grunnen ingenting som er rart med at begge de største partiene enes om det.

Det som imidlertid er rart er at kandidatene fra begge partiene stiller feil spørsmål. Problemet er at stiller man feil spørsmål så får man feil svar.

«Først bygget vi ut vannkraften. Så bygget vi ut Nordsjøen. Hva skal industrien bygge nå?», lød innledningen til ett av møtene mellom regjeringen og opposisjonen på Arendalsuka.

Det er ikke hva vi skal bygge som er spørsmålet. Det er ikke om vi skal satse på edtech, medtech, havrommet eller sirkulærøkonomien. Vi skal jobbe med alle typene – mer eller mindre.

Spørsmålet er heller hvordan vi skal gå frem for å utvikle og kommersialisere nye produkter og tjenester, i alle sektorer. Det gjelder både i den dagsaktuelle debatten og i fremtidige stortingsmeldinger.

78 prosent av den norske befolkning er sysselsatt i tjenesteytende sektor, fordelt på stillinger i offentlig og privat sektor. Det er disse personene som må være i fokus når det gjelder innovasjon og produktivitet.

Politikerne bør ta et nytt ord inn over seg; tjenesteinnovasjon. Det er langt mer enn innovasjon innen servicenæringen – det er heller snakk om ideen bak en ny tjeneste, å trekke kundene inn i deler av verdiskapingen, eller å skape nye forretningsmodeller. Dette er like relevant for industrien som for varehandelen.

Tjenesteinnovasjon er for

eksempel ikke snakk om hvordan servicen på et lavpris fly kan forbedres. Det er snakk om hvordan hele ideen bak lavpris flyselskap oppsto, hva vi kan lære av det og hvordan vi kan utvikle nye tjenester over samme lest. I dag er enkelte lavpris flyselskap blant verdens mest lønnsomme flyselskap.

Politikerne og den mer anvendte delen av virkemiddelapparatet bruker konsekvent benevnelsen 'industrien og næringslivet' når de snakker om norsk økonomi. Hva med å trekke de tjenesteytende sektorene inn i sentrum av de politiske diskusjonene, og ikke bare snakke om dem i forbifarten? Det er jo her de fleste av oss er sysselsatt. Og flere blir vi.

Vi håper Erna og Jonas går forlengs inn i valgkampen, og ikke snur ryggen til og bare ser den økonomien som i økende grad er historie i Norge: vi må tenke nytt, og stille nye spørsmål. Det gjør vi ikke ved å spørre hva industrien skal bygge nå.

Regjeringen legger frem en stortingsmelding om industrien til vinteren. Kongekrabben ble sentrum for en stortingsmelding i fjor. Hva med en stortingsmelding om 78 prosent av den norske arbeidsstyrken?

Ny forskning viser at det ikke er produkter vi skal leve av å selge i fremtiden, det er tjenester. Det er for eksempel ikke lyspærer vi skal selge i fremtiden; det er belysning. Det er ikke antallet taxibiler som skal bli en vekstnæring; vi skal selge transporttjenester, med eller uten

Peder Inge Furseth, Innovasjonsforsker på BI

Vibeke Hammer Madsen, Adm. direktør i Virke

ARBEIDSLIV

sjåfør. En Apple-telefon gir eieren mer og mer verdi fordi den er en plattform forbrukerne kan legge inn de appene som de selv synes er nyttige.

Det blir ikke slutt på bygging av skip, oljeplattformer, støtfangere eller lyspærer i Norge. Dette er arbeid, produkter, teknologi og patenter vi skal være stolte over. Men mer av verdien og ytelsen som disse gigant-produktene står for vil komme fra tjenestene som de gir. Vi må spørre hvordan vi skal utvikle tjenestene.

Men så lenge politikerne spør hva vi skal lage nå, får de svar basert på våre beste erfaringer til nå, som er om den bestående verdiskapingen. Noe av den er historie allerede. Den globale, digitale økonomien vil gjøre mange produkter overflødige – vi vet ikke hva vi trenger om fem eller ti år. Det er ikke noe poeng i å bli best i verden på å utvikle eller produsere produkter som ingen trenger i fremtiden.

Våre statsministerkandidater må spørre hvordan vi skal arbeide med innovasjon, og støtte slikt utviklingsarbeid. Men så lenge de stiller feil spørsmål så får de feil svar. Det vil utsette Norges omstilling.